

Kalita Z et al. Akutní cévní mozkové příhody. Diagnostika, patofyziologie, management. Praha: Maxdorf 2006. 623 stran. ISBN 80-85912-26-0.

Po monografii Pavla Kalvacha z 90. let minulého století se jedná po dlouhé době o další publikaci v českém písemnictví komplexně mapující problematiku cévní neurologie. Jde o dílo obsáhlé s řadou instruktivních schémat a obrázků. Zachycuje moderní trendy v diagnostice (sonografie, zobrazování magnetickou rezonancí) i terapii (trombolýza, mechanická rekanalizace, stentování, sonotrombolýza apod.). Kniha je rozčleněna přehledně na kapitoly epidemiologie, diagnostika, problematika ischemických příhod, hemoragie (včetně subarachnoidálních). Dále následují části rehabilitace motorických řečových poruch a následné stavy po ischemických příhodách. Knihu uzavírají doporučení k problematice iktů přijatá Českou lékařskou společností.

V celé monografii bohužel zcela chybí kapitola o poruchách symbolické komunikace, především o afáziích, jejich klasifikaci, diagnostice a terapii. Jsou jen podrobně popsány dysartrie. To považují za největší nedostatek jinak velmi rozsáhlé a didakticky i odborně kvalitní publikace. Afázií trpí přibližně jedna třetina všech nemocných s akutním iktem. Takto závažný zdravotní a psychosociální handicap by neměl být v monografii aspirující ve zvolené oblasti na hlavní informační zdroj opomenut. Podobně absentují informace o léčbě deliria u CMP, je zde jen krátký odstavec o „stavech zmatenosti“.

Kapitola o farmakoterapii obsahuje některé stati, v nichž není pohříchu důsledně (jako v jiných kapitolách) uplatňován princip medicíny založe-

né na důkazech. Například informace o efektu léčby kortikoidy nebo metylxantiny jsou podány velmi mlhavě. Méně informovanému uživateli způsobí v hlavě spíše chaos než řád. Také jsem nenalezl mezi léčebnými metodami žádnou zmínku o indikacích a problematice kraniektomie.

Přes uvedené výtky se jedná o hodnotné dílo, které nepochybně najde svoje trvalé místo v knihovně nejen mladých neurologů připravujících se na svoji profesionální dráhu, ale sáhnou pro něm zcela jistě i ostřílenější kolegové k doplnění a ucelení svých vědomostí.

prim. MUDr. Stanislav Vohánka, CSc., MBA
www.fnbrno.cz
e-mail: svohanka@fnbrno.cz

Doručeno do redakce: 30. 12. 2006

Safar ME, O'Rourke MF (eds). Arterial stiffness in hypertension. Edinburgh: Elsevier 2006. 598 + 19 stran. ISBN 044451758.

Kniha vychází jako 23. svazek knižnice Handbook of hypertension redigované W.H. Birkenhägerem a J.L. Reidem, do níž píší světoví hypertenziologové, kardiologové a farmakologové a v které je citlivě zachycen vývoj bádání o hypertenzi a jeho výsledky. Tento – zatím poslední – svazek, který se dostává čtenáři do ruky ve druhé polovině roku 2006, je věnován tuhosti arteriální stěny, která je základní příčinou izolované systolické hypertenze a hraje významnou roli v patogenezi srdeční insuficience v pokročilém věku. Termín tuhost arterií nahrazuje a doplňuje pojem a koncept periferní rezistence: vlastnosti stěny arterií se liší v proximálním úseku aorty a v elastických arteriích od poddajnosti aorty distální a arterií svalových, tak-

že nevystačíme s původním konceptem pružníku, který se nevyrovnává s problematikou šíření vlny v cévním řečišti a její interference s vlnou odrazu (wave reflection), nezabývá se též pulzovým tlakem a otázkami determinace systémové a regionální tuhosti arterií.

Recenzovaná kniha není soubornou monografií, jež by systematicky shrnovala všechny poznatky o vlastnostech tepenné stěny a předložila syntézu dat a novou koncepci izolované systolické hypertenze. Jde o vybrané práce autorů, kteří se touto tematikou zabývají, a to v původním znění. Proto se opakují některé otázky a odpovědi nejsou nutně shodné, takže vyniká aktualita textu. Látka je rozdělena do 5 oddílů: 1. Základní koncepty pulzatilní hemodynamiky.

2. Patofyziologické mechanismy. 3. Tuhost arterií, odraz tlakové vlny, kardiovaskulární riziko a orgánové změny. 4. Klinické aspekty a 5. Terapeutický přístup. Každý oddíl má 4 až 10 kapitol (celkem 38). Knihu otevírá krátká předmluva editorů a úvod E.D. Frohliche, a na konci je podrobný rejstřík. Na sepsání se podílelo přes 90 autorů. Tolik k charakteristice knihy po formální stránce. K bohatému obsahu s množstvím nových dat, alespoň několik orientačních poznámek:

Ústředním bodem díla je prostá skutečnost, že systolický krevní tlak (TKs) není ve všech oddílech cévního řečiště stejný – jednak v důsledku různé tuhosti arteriální stěny a za druhé následkem interference odrazové vlny s primární tlakovou vlnou. Není tedy